

H A Z A I - H Í R A D Ó

Szombaton, Februárius' 2-odikán, 1828.

Brasília — Spanyolország — Nagybritannia — Frantziaország — Burkusország —
Muszkaország — Magyarország: — Országgyűlési Biztosság — Külömbfélék —
Erdélyország — Tudósítás — Jelentés —

Brasília

A' Moniteur, a' délámérikai Echo-ból ezeket írja: Rio-Janeiro, nov. 7. 1827. — Ujj béke-hírek elevenítik ismét fel az emberség' barátjai' reménységét. Az ánglus Országlószerék újjra közre-áll a' mi' tsászári országunk és a' buenos-ayresi Köztársaság között, hogy egy útba-indító-eggyességet eszközölhessen-ki. Ponsonby Lord Buenos-ayresben maradt, hogy újj alkudozásokat kór-mányozzon, nem pedig csak az ánglus Kereskedők' védelmére. Mindenfelől azt beszélik, hogy az ellenségeskedéseket félbe-szakasztják, és mind-a'-két Fél' serege, az alkudozás' egész ideje alatt, ki-ki a' maga' határszélére (a' Montevideo oda-hagyását egyedül vévén-ki) vissza húzza magát. Ezen esetben, Lavaléja, mint másszor Artigas tselekedett, a' Banda-oriental' lakosival, egyedül magok kénytelenek, ezen, az, emberekre és pénzre-nézve, tsupán saját segéd-forrásokra szorúlt, országnak a' függetlenségét fenn-tartani. — Más hír Rioban, hogy egész Minister-változás fog lenni, és ki is nevezik már a' gondolt újj Ministereket.

Spanyolország

Mádrid, dec. 24. — A' Diario-ban van a' mádridi Corregidornak egy parantsolatja, a' Gazette de France szerént, melynél-fogva, 4 piaster-büntetés alatt meg van tiltva ezen szó' kimondása: Carajo, mely a' Spanyolok-

nak kedves káromkodások.

Barcelona, jan. 2. — A' mi' kikötőnkől ismét mintegy 300 újj számkivettettek vittek kereskedő hajókon, egy hadi-korvette védelme alatt, az áfrikai várakba; kik között 37 Plébánus és Barát is volt.

Nagybritannia

London, jan. 4. — A' megjegyzésre méltó környületek közzé tartozik az is, hogy az öreg Tierney, a' legtiszteletre méltóbb istápjja a' Whig-ok' szabad képzeiteinek a' Parlamentben, mint Kabinetminister, hívás nélkül a' Királyhoz ment, és lefestette Öfgének az ő' ékes-szóllásával és ifjúi tüzével az ország' veszedelmét, ha a' magaszereget, félenkség és türedelmetlenség ismét feljúl-fordulnának. Elő-adása, nagyon meg-hatotta volna, a' Királyt, de még inkább az a' rettentő Ellenkezés, melyet a' Whig-ok magok formálnának a' Ministerek ellen; ha ezek, ellenkezőitől megijjedtek volna. Ha Holland Lord a' Kabinéthá lépne, de a' mi még nem bizonyos, megfordulna a' Ministerium' dolga, a' ministeri, épület is feszesebb talpon állana.

Don Miguel Infánsal, az ő' fellengős születéséhez és mostani állapotjához szabva, mint portugalli Igazgatóval és jövendő Királlyal, úgy bännak az Udvarnál, igen megkülömböztetve. Az ő' itt mulatása, talán hasznos fog lenni a' konstituzió Portugalliának, de még-in-

kább az a' környület, hogy egy-ideig, *Palmela* bõlts StátuseMBER egyedülvaló vezetése alatt, az apostoli sũgdosásoktól távol fog maradni. Tsak ezen Minister' fontossága és megemért caractere mehet ára, — azon új szerkezeteknek, mellyekben Portugall most elõ-áll, feszes és állandó létet szerezni. Az õ' dologba-szõllásától annyit lehet várni, mint a' Cortes' jelen-lététõl. Elhagyják-é a' mi' seregeink Portugalliát Infáns' a' Don Miguel' megérkezése után mindjárt, még eddig bizonytalanak láttzik. Ez a' dolog, mint másszor is láttuk, tserés feltételben láttzik lenni a' frantzia-elfoglalás-sal, Portugalliában.

A' 3 Hatalom' Követeinek valódi elmenetele Konst.poljból, itt nem olyan nagy megindulást szerzett, mint várni lehetett volna; régen készen voltak már itt ára: mindenek nagy várakozásban vannak már most a' második felvonásra. A' mi' kikötõinkben felkészített bombihajók, már készek, és hihetõ, hogy ma vagy hólnap' elindúlnak.

Rio-Janeiroból a' Timesben ezt olvashatni, summáson: A' háború, Buenos-ayressel foljton-folj, és mindenik hadakozó részt semmivé teszi. Minister-változás lessz itt; egynéhány ifjú Képviselõ megyen a' Ministeriumba, kik a' mértékletes liberálisok közzé tartóznak.

London, jan. 7. — Az országlozsék megparantsolta Hecla felfedezõ hajó' felkészítését. Boteler Kapitány lessz a' Vezére, a' ki, mint elsõ Helytartó (Hadnagy) és országmérõ, Barracouta Sloopot vezérelte, midõn Owen Kapitány, 1822--26-ban, az áfrikai tengermejjékeken, a' nagy háromszegletméréseket tette. Ezúttal, akarják a' partokat, foljövizeket és kikötõket, a' gibráltári nagy úttól (tenger-szorulattól)

az aequatorig, valamint a' szigeteket is a' biafra-i öbõlben, felmérni.

Frantziaország

Az ifjú Ney-nek, a' moskowi Hg-nek házassági elsõ hirdetése Lafitte Kisasszonnyal, megeseett Párisban, a' másodok Biróság' Kerületében, jan. 7-edikén.

Jan. 8. — A' minister-változás váratlan hirtelenséggel ment végbe. Egy nagy embernek, a' ki már élbb egy tanats-ülésben, a' minister-változást úgy festette-le, mint szükségest, azt mondja a' Király: taisez vous, l' affaire est assez embrouillée sans vous. Utõbb is a' környület választotta-el a' dolgot.

A' párisi Hiradók azt beszélik, hogy a' brasiliai ts. Kamarás úr, Barbacena Marquis (a' ki 1824-ben ezen névalatt Brant Gen., a' brasiliai költsönözést alkudozta Londonban; 1792-ben Hollandiában lakott, ugyanazon esztendőben, jan. 6-odikán, õ' és a' mostani Burkus Király, az elesett Braunschweig Hg., Gibson, Tod, Hunter, Forster, sat. Coblentzen voltunk együtt —), a' Marquis, úgymond, Bétshe ment, a' honnan Turinba fog menni, hogy a' maga' Tsászárja' nevében, procuratio' úttján, egy sárdinai Printzasszonyt férjhez vétessen. Ez a' házasság egy Nagy Hatalom' eszközlése által esett-meg, minnekutánna egy korábbi kérése Don Pedro Tsászárnak egy királyi Printzasszonynál déli Németországban, híjjánosan ütött volt ki. Az új Tsászárné a' jövõ tavasszal egy brasiliai liniahajón fog elmenni Rio-Janeiróba, és többek-között, Taubathé Marquis, a' brasiliai Követ-helytartó Nápoljban, fogja kísérni.

Portalis Úr, kit úgy néznek, mint a' Ministerium' fundamentum-követ, olyan ember, a' kit nem lehet eléggé dítserni, mert õbenne a' belé nevelõdött igaz-lelküség, a' talentummal és

megvilágosodással együtt, feltaláltatik. A' liberálisok könnyen megelégesznek, nem úgy mint a' királyisták, a' kik mindenütt első szeretnének lenni. Amazok, tsak azt kívánják, hogy Royer-Collard úr a' Ministeriumba lépjen, és a' Jesuiták elkergetését. Még a' Constitutionel is nagyon mérsékli most magát, úgy hogy, még azt benne soha-se tapasztalták. Azon mértékben, a' mint az újj Kormányzók a' jobb vagy a' baloldalra inkább hajlik; Híradónak is kétőnek kell őmellette fogni. Ha a' kezdetkor minden Híradó rá-támodna, nem álhata az meg. Szükséges Chateaubriand Úr, a' vetekedés' megnyerésére, Delalot Úr vagy más királyista az Ellenkezésből, hogy a' Quotidient magáévé tégye. St. Cricq Úr vezeti a' Journal de Commerce-t; Royer-Collard Úr pedig megnyerné a' Constitutionel-t. Ezért is, egy szövetséges Ministerium egyedül lehetséges, egyedül kívánatos. A' jelenvaló Ministerium, egy-általában tökéletlen még: de a' Kamarák kinyitásaig rendbeszedi az magát, és további megegyeztetések által meghatározottabb színt veszen magára. — Mindezekről, ma fog ministeri tanács tartatni, melynek kimenetelétigen óhajtva várják.

B u r k u s o r s z á g

Berlin, jan. 5. — A' rovigói Hgz. (Savary) megnyerte a' pert a' mi' Fiscusunk ellen, a' Somerschenburgi dotatióra-nézve, az első instantziában. A' Fiscus, a' dotatio' legfelső betsire, a' minő ez, 1814 és 1824 között volt, és nem tsak minden bevett, hanem a' beveendő haszon vissza-fizetésre is büntettetett.

M u s z k a o r s z á g

Odessa, dec. 18. — Ribeaupierre Úrról semmit-se hallunk. Naponként mennek innen gabonás és lisztes hajók

Konst.poljba, a' város' szükségére. Különös, hogy azon pillanatban, mikor a' háborút a' Porta és mi köztünk hihetőséggel várjuk; temérdek rakás gabonát visznek a' mi' kikötőnkől Törökországba. Sardiniai, frantzia és austriai kereskedők kötöttek a' Portával kézreszolgáltató Contractust. A' szállító hajók tsaknem mind sárdinaiak. — Pétervárról Odessába (egy tengerpartról a' másikra) minden nap érkezik és indul a' posta; és igen hirtelen jár, miolta a' tél beállott. Péterváron tsaknem elkerülhetetlennek tartják a' háborút; és hogy a' Tsászár maga is a' hadsereghez megyen, még pedig kórábban mint gondolták.

M a g y a r o r s z á g

Pest, jan. 25. — Hazánk régi' szokásánál-fogva, mely szerént az ország' dolgainak a' nemzet' Képviselőivel együtt folytatott tanácskozások által kell elintéztetődni, a' közelebb múlt Országgyűlésben, Ó ts. k. Főnek helybehagyásával és megerősítésével, a' 8-adik Törvénytzzikkeljben az állapított-meg, hogy némely főbb tárgyak, melyek szorossabb és bővebb megvizsgálást kívánnak, e' foljó eszt. jan. hónapja' 20-adi-kára Pestre össze-hívatott Képviselők által gondos megvizsgálás és tanácskozás alá vétessenek. Ezen felséges és országos Rendelés, most teljesítetik Pesten, Ó ts. k. Fő-Hzgségének, az Ország' Palatinusának, Előtlulése alatt, a' Gróf Károlyi Házban, a' hol Ó Fő-Hzgsége' ideigvaló szállása is vagyon. — Ezen nagy és elegyes Küldöttség' Tagjai itt következnek: —

E l ő l ú l ó

Ó ts. k. Fő-Hertzegsége Jo sef, Palatinus.

E g y é b T a g o k

A' Fő-Rendek' Táblájától:— Rud-

nai és Divék-Újfalusi Fő-Méltóságu Rudnay Sándor, Primás Ó-Hzgsége; — N. M. Vurum József belső titkos Tanácsos és nyitrai püspök; — Négyesi N. M. Szepessy Ignác b. t. Tanácsos és pécsi Püspök; — Mgos. Kopátsy József, Udv. Tanácsos és veszprémi Püspök; — Mgos. Alagovits Sándor, Rosoni vál. Püspök és Zagrabi Nagy-Prépost; — Mgos. Horváth János, Vál. Bosoni Püspök, és a' N. M. Kir. Helytartóság' Tanácsosa; —

N. M. Cziráki és Dienesfalvi Gróf Cziráky Antal, b. t. Tanácsos, és Ország-Bírája; — N. M. Vásáros-Naményi Báro Eötvös Ignác, b. t. Tanácsos, Fő-Pohárnok; — N. M. Gróf Illésházy István, b. t. Tanácsos, Fő-Asztalnok; — N. M. Végh István, b. t. Tanácsos, a' Magyar Szent Korona' Öröze, Ns. Baranya Vármegye Fő-Ispánnya; — N. M. Sigray és Alsó-Surányi Gróf Sigray József, b. t. Tanácsos, és Ns. Somogy-Vmegye Fő-Ispánnya; — Mélt. Faji Fáy Barnabás, Udv. Tanácsos, és Ns. Szabolts-Vmegye' Fő-Ispánnya; — Mélt. Báro Venkhaim József, Tsász. Kir. Kamarás, és Ns. Arad-Vgye Fő-Ispánnya; — Mélt. Ebeczki Tihanyi Tamás, Udv. Tanácsos, Fő Törvénszék' Assessora, és Ns. Tolna Vármegyének Fő-Ispánnya; — Mélt. Lánczy Lánczy József, Udv. Tanácsos, Fő Törvénszék' Assessora, és Ns. Békés Vgye' Fő-Ispánnya; — Mélt. Ghyczi Ghyczy József, Udv. Tanácsos, Fő-Törvénszék' Assessora, és Ns. Torontál Vgye' Fő-Ispánnya; — Mélt. Ürmény Ürményi Ferencz, Ts. Kir. Kamarás, Udv. Tanácsos, a' Magyar országi tengermentelyéki Kerület' Kormányozója; — Mélt. Gróf Battyaúy Imre, Német-Ujvár' Örökös Ura, Ts. Kir. Kamarás, és Tanácsos, a' Fő-Törvénszék' Assessora:

— Mélt. Buzini Gróf Keglevich Gábor, Tsász. K. Kamarás és Ns. Nograd-Vármegye' Fő-Ispánnya; — Mélt. Komori Báro Bedekovits Lajos, Tsász. Kir. Tanácsos, a' Kir. Törvénszéknek Bároja, és Ns. Körös Vgye' Fő-Ispánnya; — Mélt. Gróf Széki Teleky József, Tsász. K. Kamarás, és Ns. Tzanád Vgye' Fő-Ispánnya; — Mélt. Medgyesi Báro Mednyánszky Aloiz, Tsász. Kir. Kamarás; — Mélt. Gróf Galanthal Fekete Ferencz, Tsász. Kir. Kamarás; — Mélt. Tóth-Prónai Báro Prónay Sándor, Tsász. K. Kamarás; — Mélt. Nagy-Mihályi Gróf Sztáray Albert, Tsász. K. Kamarás.

A' T. T. Státusok' Táblájától: Mélt. Székelyi Majláth György, Udv. Tanácsos, a' Királyi személyes Jelenlételnek a' Törvénszéknel Helytartója, és Ns. Hont Vgye Fő-Ispánnya; — a' T. Királyi Táblától: Nagys. Sz. Királyi László, Nándor-Ispáyi Itélőmester; — Nagys. Kárász Miklós, Itélőmester; — Nagys. Nyéki Német Imre, Kir. Kamará' Tanácsosa, és Királyi Ügyek' Igazgatója; — Nagys. Benedekfalvai Lubi Imre, a' T. Kir. Tábla' Assessora; — Nagys. Visontai Kovács József' Kir. Tanácsos, és a' T. Kir. Tábla' Assessora; — Nagys. Szirmai Szirmay Ádám, a' T. Kir. Tábla' Assessora. — Horvátország' részéről: Nagys. Kussevich József Kir. Tanácsos, Dalmat-Horvát-és Tót-országoknak, és a' Báni Hivatalnak, Itélőmestere; — Nagys. Ossegovich István, a' T. Horvátországi Törvénszéknek Assessora; — Az Egyházi Rendből: Fő Tiszt. Jordánszky Elek, a' Nagy-Szombati Káptalan' Generális Vicariussa; — Fő Tiszt. Csausz István, a' Kalotsai Fő Káptalan' Kánonokja; — Fő Tiszt Firm János, az Egri Fő-Káptalan' Kánonokja; — Fő-Tiszt Palugyai Palugyay.

Imre, a' Váczi Káptalan Kánonokja, és a' Kir. Táblának Praelátussa; — Fő Tiszt. Dresmitzer József, a' Ggyőri Káptalan Kánonokja, és a' Győri Tudományos Kerület' Fő-Igazgatója.

— Mélt. Németh János, Udv. Tanácsos, és a' Fő Törvényszék' Assessora; — Nagys. Komáromy Péter, Ó Tsász. Kir. Felségének a' N. M. Helytartó Tanátsnál Tanácsosa; — Mélt. 'Sédeni Ambrózy Lajos, Tsász. K. Kamarás, és a' N. M. Kir. Helytartószéknek Tanácsosa; — Nagys. Bernicze Kmoskó Ágoston, a' N. M. Magyar Kir. Udv. Kamara' Tanácsosa.

A' Ts. Ns. Vármegyék' részéről: Mélt. Péchújfalusi Péchy Imre, a' Fő Törvényszék' Assessora, 's Ns Pest Vgye' Követe; — Nagys. Belenhazi Bartal György, Personalis, Itélőmester, és Pozsony Vmegyének volt Követe; — T. Tóth-Prónai Prónay János, Ns Nógrád Vmegye' Követe; — T. Nagy-Palugyai Plathy Mihály, Ns. Bars Vmegye' Követe; — T. Radvánszky Radvánszky Antal, Ns. Zsolyom Vmegye' második Al-Ispánja és Követe; — T. Neczpáli Juszth Ferencz, Ns. Thuróczi Vármegyé' Al-Ispánja, és Követe; — T. Szmrcsányi János, Ns. Árva Vmegye' Követe; — T. Pacséri Szucsics József, Ns. Bács Vgye' Al-Ispánja és Követe; — Mélt. Mező-Szegedi Szegedi Ferencz, Ts. K. Kamarás, és Ns. Zala Vgye' Követe; — T. Saardi Somich Pongrácz, Ns. Somogy Vgye' Al-Ispánja és Követe; — Nagys. Bezerédi Bezerédi Ggörgy, Vice-Palatinus, és Ns. Veszprém Vmegyének volt Követe; — T. Szomori és Szmorodi Pázmándy Dénes, Ns. Komárom Vgye' Követe; — T. Kajdacsy Antal, Ns. Baranya Vgye' Al-Ispánja és Követe; — Nagys. Cserneki Markovics And-

rás, Kir. Tanácsos, és Ns. Posega Vgye' Követe; — Nagys. Szallopek János, Kir. Tanácsos, Ns. Verőcze Vgye' Követe; — T. Szerencsy István, Ns. Ung Vgye' Követe, és most a' Kir. Helytartó Tanátsnál Elölülői Titoknok; — Ns. Mariássy István, Kir. Tanácsos, és Ns. Gömör Vgye' Követe; — T. Kis-Csoltói Ragályi Tamás, Ns. Borsod Vgye' Követe; — Mélt. Báró Orczy Lőrincz Ns. Csongrád Vgye' Administrátora, és Heves Vmegyének volt Követe; — Méltós. Báró Prényi Sigmund, Ns. Bereg Vgye' V. Ispánja és Követe; — T. Róth József, Ns. Csongrád Vgye' Követe; — T. Nyéky Mihály, Ns. Csanád Vgye' Követe, és most a' Kir. Helytartó Tanátsnál Titoknok; — Mélt. Gróf Dessesffy József, Ns. Szabolcs Vgye' Követe; — T. Kászonyi Sándor, Ns. Torontal Vgye' Al-Ispánja és Követe; — T. Sombori Imre, Ns. Bihar Vgye' V. Ispánja és Követe; — Asztalos Pál, Ns. Marmaros Vgye' Követe; — T. Pacséri Tsászár Sándor, Temes Vgye' Követe; — Nagys. Jakabffy Simon, Udv. Tanácsos, Referendarius, és Ns. Krassó Vgye' Követe; — T. Szenquiczi Kováchich József, az országnak Vice-Archiváriussa; — T. Vachtler Bernard Assessor.

A' Szabad Kir. Városok' részéről: T. T. Gyurkovich György, Pozsony városa' Követe; Mukits Simon, Szabadka városának Követe; Fischer Károly Kassai Bíró és Követ; Nagy Benedek Budai Követ; Wagner Ferentz Sopronyi Polgármester és Követ; Gerliczy Ferencz, Károlyvárosi Bíró és Követ; Komlósy Dániel, Debreczeni Követ; Kritske József, Lőcsei Bíró és Követ.

Pest, dec. — Az ánglus és kivált'

a' frantzia Híradók, kik magokat, mint közvélekedés' organumát (élet-műszerét), oly' örömost mutattják, egy-idő-ólta, Európa' politikai létének közelgető el-sűjdedése' jövendölésével bibelődnek, és igyekeznek törődő lármájok által, a' legfeddhetetlenebb indulatokat nyugtalanítani, a' legjobb főket megszedíteni, és talán magokat is megtsalni, vagy a' pártosok' dühének újj reménységet nyújtani, veszedelmes szándékjok' előmozdítására. Ha saját laktokföldjök nem szolgáltat elég matériát a' kormányiszékek' bomlottsága, az ország' gyávasága, 's finansialis szorultságok' rettenetes festések' felékesítésére, ők nem tűnődnek a' legtsudállatosabb és legsértőbb bizonyságokat, annak kidolgozására citálni, 's azokat Előfizetőinek szemérem nélkülelőjökbe terjeszteni, ha bár az emberi józan-okosság azzal ellenkezne is. A' Kelet különösen, mely nyugotnak zenebonás felemelkedését ekkorig zabolán tartotta, saját állásában elomlott, és a' közszószóllók' méjjséges szemlélődései szerint, mind magára, mind hozzá-tartozóira-nézve, elveszett, mihelyt az északi Kolossus el kezd mozdulni. Ezen gondolatok mellett, diadalmaskodik a' lázadás, a' királyistaság reszket, és sajnálva látja vesztét, mihelyt a' veszedelem' órája üt. Görögország' dolgának, az újj politica' babilóniai tornyának, melynek a' falai vallásos és gonosz érzéseket előmutatni elfaradtak, kell egyedül szerentsésen végbe-menni az alatt, míg az egész pallérozott világ, elpusztulását abban innepli. Tsakugyan—lehetőséges vólna-é az, hogy az austriai Monarchia annyira elalljasodott vólna, (ez ellen van az istentelenség' nyila szegezve)? tsak úgy tudnának azok a' férfijak, kikre annak vezérlése van biza, a' dolgozhoz, mint azt idegen tudatlan Újj-

ságírók örömost szeretnék elhitetni; úgy, kétségkivül rossz lábon állana a' világ' nyúgodalma, 's Európa' politikai léte, akkor már, megtalálná a' lázadás a' maga' Talismánnját, 's a' királyistaság az ő' sírkövét, a' görög dologban. De még most nem ment annyira, 's nem kell hozzá sok tudomány, azon gyáva példák' ellenkezője-felől meggyőztetni, mellyek egy nagy Státus' tsűfitására akarnak szolgálni, mivel' azok tsak az azt költők' butaságát árúlják-el.

Az austriai hadierő' Registrumát kell megtekinteni, 's meg lehet találni, hogy neki, nagy erőlködése nélkül, készen van táborozási szolgálattjára 500,000 ember, mikor béke' idején 200,000-et számlál. Ezek a' katonaskodható legények, koránt-sem számjegyekből állanak, mint a' hamis vádak állítani szeretnék, vóltaképpen megvan ez, mint a' regementek' száma, 's ezeknek a' tőrsoke (Cadre) bizonyították. Ezen 63 gyalog-regementnek mindéggyike, mely, bekesség' idején 2500, háború' idején, a' környületekhez mérve, 4--5 ezer emberből áll, és gyakran, mint a' magyar regementeknél történik, még többre szaporodik. A' gyalogsághoz lehet még számlálni 20 Granatíros-tsapatot (Grenadierbataillone), 12 Vadász-tsapatot, 1 tirolí Vadász-tsapatot, 5 Garnison (Várvéd-) tsapatot, és 1 Tsajkás-tsapatot. A' lovaság, mely 8 Kuirassier-, 6 Dragon-, 7 Könnyü-lovas-, 12 Húszár-, 4 Uhlanus-regemenből áll, mindenütt mustra lehet. A' katonai határszélek, mellyek általában a' katonai szolgálathoz tartoznak, és béke' idején az egészég-kordont teszik 45 ezeren, minden bajoskodás nélkül felállít 100,000 embert, szorultságban pedig, még-többet; kik az ő' rendeltetéssek szerint, a' katonai szolgálatot, melyre neveltettek, izgatódzás-

képpen, kozákosan követik, a' nélkül hogy még hosszas és költséges elő-készületek által organizáltatnának (rendbeszedettetének). Az 5 ágyús-regement, 1500 táborig és ostromlasi ágyúk szolgálattjára valók, és a' számba-vehető Bombardier-karban igen derék oskolájok van. A' Rakéta-kar, a' tökéletesedésnek igen nagy grádusára ment már. — Egy Monarchia, mely olyan hadsereggel bír, a' nélkül hogy még a' Landwehről (népkatonaságról) is szóllanánk, a' melynek nagyobb segéd-forrásai vannak mint akarmelyik országnak a' világon, a' legnehezebb viaskodás kiállására, és a' mely az újabb históriákban, emlékezetes példáját mutatta állandóságának, midőn az, még egy győzodelmes ellenséges hadsereg és egy, már többé elő nem forduló Hadvezér' szeméi előtt, mint Napoleon volt, elég erősnek érzette magát a' széjjel szórt sereg' össze-gyűjtésére, és azokat 400,000 fegyverforgatást-szeretők számára emelni, — ilyen Monarchiának, alkalmasint lehet kívánnia, akarminémü hadi mozdulásnak gátat-venni, hogy a' még jól be-se varadzott sebeit az utóbbi véres viaskodásnak, ismét el ne borítsa a' vér: hanem, félelmes érzéseket nem kell nálla keresni, nem is tudott a' frantzia és ánglus Híradóknak oly' gyalázatos beszédjekre okot adni, nem is fog tudni, soha. Ha az austriai Státusnak, kintstári tekintetben, ugyanaz a' baja van, a' melytől az idő kívánságaihoz szabva, talán egy Státus sem ment, és ha ezek tölle megkívánják, hogy politikai szerkezetére nagyobb szorgalommal igyeljen, mint más környületek között kívántatna; e' még, nem azt teszi, hogy a' felsőbb politica a' pénz' betsinek alá vólna vetve. Egy Státusnak valódi tehetsége, a' fekvő jószág. Az austriai Monarchia, melyben a' leggaz-

dagabb és legvirágzóbb tartományok vannak, a' termények' tsekély' ára miatt, annak bőségében elszegényedett, és, hogy az alattvalók' adóját ne kelljen szaporítani, olyan finantialis fogásokat hozott be, mely, dologhoz nem-értőknek, terhes, ahhoz érték előtt pedig, méjjen megítelt és lelkieméretes számvetések' mustráinak láttzhatnak. A' legkissebb politikai mozdulásnak, maga után kell húzni a' productumok' (termények') drágábbulását és a' természetök' capitalissát (tökéjét) nevelnie kell; a' bevétel' és kiadás' egybe-szerkeztetése, a' legnehezebb politikai környületek között, anynyiból egyforma marad, és a' tapasztalás megmutatta, hogy a' gabona' és bor' közép-ára mellett, a' legsújjosabb haditerhek, nehezen kerültek ugyan ki; de, soha-se tsináltak az austriai Monarchia' budgetjében (az adó és költség' előre felszámlált mennyiségé-ben), restantiat. A' speculatio (szemlélődés), mely 10 esztendő-ólta, az austriai Státus-papirosoknak neki állott, s ezt a' játékot megpróbálta, megtsalhatja magát egy váratlan történet által: a' valódi Rentier (kamatos, interest-hozó obligatiókkal, actiákkal-bíró), Státuspapirosoknak valódi bírtokossa ellenben, egész hiedelemmel várhattja a' jóvendőket, és semmi félelemtől nem gyötrettetik, melyet a' fejébe szeretnének verni. Ugy-láttzik, meszse van még az az idő, mikor a' 'söldos és indúlatos Publicisták Európát tűzben állani látják: de, akarmi formában forduljon is az elő, az austriai Monarchia meg fogja a' maga' rangját tartani, és minden megtámodás ellen fel lesz övedezve: mert, vannak még neki Prinzei és Státusemberei, kik elég ügyesek hadseregeket és Státusokat vezérteni; számot-tarthat még minden lakosai' hazafiságokra, és büszkélkedhetik katonai hírével.

K ü l ö m b f é l é k

A' Nesselrode Gr. kerülő levele, a' konst. polji alkudozás' félbe-szakadására nézve, melyben a' muszka Udvar újjra bizonyítaná, hogy egyedül a' júl. 6-odikai londoni Kötés mellett marad, fenntartja azt a' reménységet, hogy a' békesség meg nem bomlik, és a' Muszákák nem mennek által a' Pruthon.

Több már esztendejénél, hogy újj Carbonari mozgásokról beszélnek Nápoljban és kivált' Siciliában; még azt is rebesgették, hogy onnan emissariusokat küldötték volna a' római és toskánai birtokokba; kiknek befogatások ezen egygyesület' sok részeiben adtak világosítást a' Felsőbbségeknek. Kivált' Giuseppe Basilie Luna Kavallér' megfogataása, sokat világosított a' dolgon.

E r d é l y o r s z á g

Torda, jan. 25. — Itt is fordúlt-első tegnap egy nevezetes családi öröminnep. Városunk' egy tisztos polgárja, Ns. idősb Székely János, és felesége Ns. Fodor Sára, boldogul töltött házassági 50-edik esztendejüket elérvén, számos gyermekekkel, unokáikkal, és sok örvendező Üri vendégeikkel együtt inneplették-meg ezt a' napot, életének, az első 78, az utolsó 68-adik esztendejében. Engedjen az Ur sok efféle innepet a' két Magyarházában.

T u d ó s í t á s 5-szor.

15558. 837.

Az Offenbányai Kir. bányászi Praefecturánál megüressedett Controllori hivatalra-nézve, mellyel 550 fl. C. P. kész pénzből álló fizetés, 56 fl. lóraváló Deputatium, 17 fl. fáravaló pénz, és 30 fl. a' társaság' ládájából, ezeken kívül, szabad szállás, és egy 500 fl. C. pénzből álló Cautio letétele, vagynak össze kötve, az Erdélyi K. Thesaurarius által azzal a' megjegyzéssel íratik a' Con-

cursus, hogy azok, a' kik a' megkívántató tulajdonságokkal bírnak, és ezen hívatalt elnyerni kívánják, illendőleg documentált Kérésseket, ezen folyó esztendő' Februarius hónapja' közepéig, a' Kir. Thesaurariusához küldjék-be. — N. Szebenben, Januarius' 5-adikán, 1828.

K ö n y v n y o m t a t ó Legényre — Van szükség Kolosváron. Az ezen munkára vágyók jelenthetik magokat a' Híradó' kiadójánál, vagy személyesen, vagy francózott levél által.

A' Fel-Enyedi, jó-karban fekvő és minden szükséges megkívántatókkal felkészített Papirosmalom, Mártzius' 1-ső napján, e' most foljó 1828-adik esztendőben, 6 egymásra következő esztendőre, haszonbérbe fog kiadódni a' N. Enyedi Reformatum Ns. Kollegyom' részéről. — Az ára vágyók megjelenhetnek azon meghatározott napon N. Enyeden, a' Tisztartói Háznál.

J e l e n t é s.

Nihil sine ratione sufficienti. — Az Elegyes Toldalék a' Híradóhoz, a' régen megállapított vezeték-neve alatt: Közhasznu Gyűjtemény, azonnal meg fog indulni, mihelyt ahhoz fontos tizikkeljek—akármiféle Fachból—annyira gyűlnek össze, hogy foljvásti kiadása felne akadhasson. A' Redactor, maga egyedül, lehetetlen hogy a' hármat — Híradó, Közhasznu Gyűjtemény, Mezei-Gazda — mind jól elgyőzze. Az utolsó, nyomon el fog indulni, mihelyt az előfizetők' számát, kik Nem-olvasói a' Híradónak, megtudjuk, és az elegendőséghez közelítőnek találjuk. Elég az, hogy a' Toldalék' késedelmét igen helyyes passiva okok eszközlik: mely okokkal minden Tisztelt Olvasó, annál-bizonyosabban meg fog elégedni, minél-váratlanabb lessz nálla a' jó és szép munka.